

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ ഷഡ്വിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷഡ്വിംശഃ സർഗഃ ॥

സീതായാഃ കരുണോ വിലാപഃ സ്വപ്രാണപരിത്യാഗനിശ്ചയശ്ച
പ്രസക്താശ്രമുഖീ ത്വേവം
ബ്രുവതീ ജനകാത്മജാ |
അധോഗതമുഖീ ബാലാ
വിലപ്തുമുപചക്രമേ || 5.26.1 ||

ഉന്മത്തേവ പ്രമത്തേവ
ഭ്രാന്തചിത്തേവ ശോചതീ |
ഉപാവൃത്താ കിശോരീവ
വിചേഷ്ടന്തീ മഹീതലേ || 5.26.2 ||

രാഘവസ്യ പ്രമത്തസ്യ
രക്ഷസാ കാമരൂപിണാ |
രാവണേന പ്രമഥ്യാഹ -
മാനീതാ ക്രോശതീ ബലാത് || 5.26.3 ||

രാക്ഷസീവശമാപന്നാ
ഭർത്സ്യമാനാ ച ദാരുണം |
ചിന്തയന്തീ സുദുഃഖാർതാ
നാഹം ജീവിതുമുത്സഹേ || 5.26.4 ||

നഹി മേ ജീവിതേനാർഥോ
 നൈവാർഥൈർന ച ഭൂഷണൈഃ |
 വസന്ത്യാ രാക്ഷസീമധ്യേ
 വിനാ രാമം മഹാരഥം || 5.26.5 ||

അശ്മസാരമിദം നൂന -
 മഥവാപ്യജരാമരം |
 ഹൃദയം മമ യേനേദം
 ന ദുഃഖേന വിശീര്യതേ || 5.26.6 ||

ധിങ്മാമനാർയാമസതീം
 യാഹം തേന വിനാ കൃതാ |
 മുഹൂർത്തമപി ജീവാമി
 ജീവിതം പാപജീവികാ || 5.26.7 ||

ചരണേനാപി സവ്യേന
 ന സ്പൃശേയം നിശാചരം |
 രാവണം കിം പുനരഹം
 കാമയേയം വിഗർഹിതം || 5.26.8 ||

പ്രത്യാഖ്യാനം ന ജാനാതി
 നാത്മാനം നാത്മനഃ കുലം |
 യോ നൃശംസസ്വഭാവേന
 മാം പ്രാർഥയിതുമിച്ഛതി || 5.26.9 ||

ചരിന്നാ ഭിന്നാ പ്രഭിന്നാ വാ
 ദീപ്താ വാഗ്നൗ പ്രദീപിതാ |
 രാവണം നോപതിഷ്ഠേയം
 കിം പ്രലാപേന വശ്ചിരം || 5.26.10 ||

വ്യാതഃ പ്രാജ്ഞഃ കൃതജ്ഞശ്ച
 സാനുക്രോശശ്ച രൗഘവഃ |
 സദ്യുത്തോ നിരനുക്രോശഃ
 ശങ്കേ മദ്ഭാഗ്യസങ്ക്ഷയാത് || 5.26.11 ||

രാക്ഷസാനാം ജനസ്ഥാനേ
 സഹസ്രാണി ചതുർദശ |
 ഏകേനൈവ നിരസ്താനി
 സ മാം കിം നാഭിപദ്യതേ || 5.26.12 ||

നിരുദ്ധാ രാവണേനാഹ -
 മൽപവീർയേണ രക്ഷസാ |
 സമർഥഃ ഖലു മേ ഭർതാ
 രാവണം ഹന്തുമാഹവേ || 5.26.13 ||

വിരാധോ ദണ്ഡകാരൺയേ
 യേന രാക്ഷസപുംഗവഃ |
 രണേ രാമേണ നിഹതഃ
 സ മാം കിം നാഭിപദ്യതേ || 5.26.14 ||

കാമം മധ്യേ സമുദ്രസ്യ
 ലങ്കേയം ദുഷ്പ്രധർഷണാ |
 ന തു രൗഘവബാണാനാം
 ഗതിരോധോ ഭവിഷ്യതി || 5.26.15 ||

കിം നു തത് കാരണം യേന
 രാമോ ദൃഢപരാക്രമഃ |
 രക്ഷസാപഹൃതാം ഭാർയാ -
 മിഷ്ടാം യോ നാഭിപദ്യതേ || 5.26.16 ||

ഇഹസ്ഥമാം മാം ന ജാനീതേ
 ശങ്കേ ലക്ഷ്മണപൂർവജഃ |
 ജാനന്നപി സ തേജസ്വീ
 ധർഷണാം മർഷയിഷ്യതി || 5.26.17 ||

ഹൃതേതി മാം യോധിഗത്യ
 രാഘവായ നിവേദയേത് |
 ഗൃധ്രരാജോഽപി സ രണേ
 രാവണേന നിപാതിതഃ || 5.26.18 ||

കൃതം കർമ മഹത് തേന
 മാം തമാഭ്യവപദ്യതാ |
 തിഷ്ഠതാ രാവണവധേ
 വൃദ്ധേനാപി ജടായുഷാ || 5.26.19 ||

യദി മാമിഹ ജാനീയാദ്
 വർത്തമാനാം ഹി രാഘവഃ |
 അദ്യ ബാണൈരഭിക്രൂദ്ധഃ
 കുർയാൽലോകമരാക്ഷസം || 5.26.20 ||

നിർദഹേച്ച പുരീം ലങ്കാം
 നിർദഹേച്ച മഹോദധിം |
 രാവണസ്യ ച നീചസ്യ
 കീർത്തിം നാമ ച നാശയേത് || 5.26.21 ||

തതോ നിഹതനാമാനാം
 രാക്ഷസീനാം ഗൃഹേ ഗൃഹേ |
 യഥാഹമേവം രുദതീ
 തഥാ ഭൂയോ ന സംശയഃ || 5.26.22 ||

അൻവിഷ്യ രക്ഷസാം ലങ്കാം
 കുർയാദ് രാമഃ സലക്ഷ്മണഃ |
 നഹി താഭ്യാം രിപുർദ്വഷ്ടോ
 മുഹൂർത്തമപി ജീവതി || 5.26.23 ||

ചിതാധുമാകുലപഥാ
 ഗൃധ്രമണ്ഡലമണ്ഡിതാ |
 അചിരേണൈവ കാലേന
 ശ്മശാനസദ്യശീ ഭവേത് || 5.26.24 ||

അചിരേണൈവ കാലേന
 പ്രാപ്ത്യാമ്യേനം മനോരഥം |
 ദുഷ്പ്രസ്ഥാനോഽയമാഭാതി
 സർവേഷാം വോ വിപര്യയഃ || 5.26.25 ||

യാദൃശാനി തു ദൃശ്യന്തേ
 ലങ്കായാമശുഭാനി തു |
 അചിരേണൈവ കാലേന
 ഭവിഷ്യതി ഹതപ്രഭാ || 5.26.26 ||

നൂനം ലങ്കാ ഹതേ പാപേ
 രാവണേ രാക്ഷസാധിപേ |
 ശോഷമേഷ്യതി ദുർധർഷാ
 പ്രമദാ വിധവാ യഥാ || 5.26.27 ||

പുണ്യോത്സവസമൃദ്ധാ ച
 നഷ്ടഭർത്രി സരാക്ഷസാ |
 ഭവിഷ്യതി പുരീ ലങ്കാ
 നഷ്ടഭർത്രി യഥാംഗനാ || 5.26.28 ||

നൂനം രാക്ഷസകന്യാനാം
 രുദതീനാം ഗൃഹേ ഗൃഹേ |
 ശ്രോഷ്യാമി നചിരാദേവ
 ദുഃഖാർത്താനാമിഹ ധ്വനിം || 5.26.29 ||

സാന്ധകാരാ ഹതദ്യോതാ
 ഹതരാക്ഷസപുംഗവാ |
 ഭവിഷ്യതി പുരീ ലങ്കാ
 നിർദഗ്ധാ രാമസായകൈഃ || 5.26.30 ||

യദി നാമ സ ശൂരോ മാം
 രാമോ രക്താന്തലോചനഃ |
 ജാനീയാദ് വർത്തമാനാം യാം
 രാക്ഷസസ്യ നിവേശനേ || 5.26.31 ||

അനേന തു നൃശംസേന
 രാവണേനാധമേന മേ |
 സമയോ യസ്തു നിർദിഷ്ട -
 സ്തസ്യ കാലോഽയമാഗതഃ || 5.26.32 ||

സ ച മേ വിഹിതോ മൃത്യു -
 രസ്മിൻ ദുഷ്ടേന വർത്തതേ |
 അകാർയം യേ ന ജാനന്തി
 നൈരൂതാഃ പാപകാരിണഃ || 5.26.33 ||

അധർമാത് തു മഹാത്പാതോ
 ഭവിഷ്യതി ഹി സാമ്പ്രതം |
 നൈതേ ധർമം വിജാനന്തി
 രാക്ഷസാഃ പിശിതാശനാഃ || 5.26.34 ||

ധ്രുവം മാം പ്രാതരാശാർഥം
 രാക്ഷസഃ കൽപയിഷ്യതി |
 സാഹം കഥം കരിഷ്യാമി
 തം വിനാ പ്രിയദർശനം || 5.26.35 ||

രാമം രക്താന്തനയന -
 മപശ്യന്തീ സുദുഃഖിതാ |
 ക്ഷിപ്രം വൈവസ്വതം ദേവം
 പശ്യേതം പതിനാ വിനാ || 5.26.36 ||

നാജാനാജജീവതീം രാമഃ
 സ മാം ഭരതപൂർവജഃ |
 ജാനന്തൗ തൗ ന കുർയാതാം
 നോർവ്യാം ഹി പരിമാർഗണം || 5.26.37 ||

നൂനം മമൈവ ശോകേന
 സ വീരോ ലക്ഷ്മണാഗ്രജഃ |
 ദേവലോകമിതോ യാത -
 സ്ത്യക്ത്വാ ദേഹം മഹീതലേ || 5.26.38 ||

ധന്യാ ദേവാഃ സഗന്ധർവാഃ
 സിദ്ധാശ്ച പരമർഷയഃ |
 മമ പശ്യന്തി യേ വീരം
 രാമം രാജീവലോചനം || 5.26.39 ||

അഥവാ നഹി തസ്യാർഥോ
 ധർമകാമസ്യ ധീമതഃ |
 മയാ രാമസ്യ രാജർഷേ -
 ര്ഭാർയയാ പരമാത്മനഃ || 5.26.40 ||

ദൃശ്യമാനേ ഭവേത് പ്രീതിഃ
 സൗഹൃദം നാസ്ത്യദൃശ്യതഃ |
 നാശയന്തി കൃതഘ്നാസ്തു
 ന രാമോ നാശയിഷ്യതി || 5.26.41 ||

കിം വാ മയുഗുണാഃ കേചിത്
 കിം വാ ഭാഗ്യക്ഷയോ ഹി മേ |
 യാ ഹി സീതാ വരാർഹേണ
 ഹീനാ രാമേണ ഭാമിനീ || 5.26.42 ||

ശ്രേയോ മേ ജീവിതാൻമർത്വം
 വിഹീനായാ മഹാത്മനാ |
 രാമാദക്ലിഷ്ടചാരിത്രാ -
 ചൂരാച്ഛത്രുനിബർഹണാത് || 5.26.43 ||

അഥവാ ന്യസ്തശസ്ത്രൗ തൗ
 വനേ മൂലഫലാശനൗ |
 ഭ്രാതരൗ ഹി നരശ്രേഷ്ഠൗ
 ചരന്തൗ വനഗോചരൗ || 5.26.44 ||

അഥവാ രാക്ഷസേന്ദ്രേണ
 രാവണേന ദുരാത്മനാ |
 ഛദ്മനാ ഘാതിതൗ ശൂരൗ
 ഭ്രാതരൗ രാമലക്ഷ്മണൗ || 5.26.45 ||

സാഹമേവംവിധേ കാലേ
 മർത്വമിച്ഛാമി സർവതഃ |
 ന ച മേ വിഹിതോ മൃത്യു -
 രസ്മിൻ ദുഃഖ്യേതിവർതതി || 5.26.46 ||

ധന്യാഃ ഖലു മഹാത്മാനോ
 മൂനയഃ സത്യസമ്മതാഃ |
 ജിതാത്മാനോ മഹാഭാഗാ
 യേഷാം ന സ്തഃ പ്രിയാപ്രിയേ || 5.26.47 ||

പ്രിയന്ന സംഭവേദ് ദുഃഖ -
 മപ്രിയാദധികം ഭവേത് |
 താഭ്യം ഹി തേ വിയുജ്യന്തേ
 നമസ്തേഷാം മഹാത്മനാം || 5.26.48 ||

സാഹം ത്യക്താ പ്രിയേണൈവ
 രാമേണ വിദിതാത്മനാ |
 പ്രാണാംസ്ത്യക്ഷ്യാമി പാപസ്യ
 രാവണസ്യ ഗതാ വശം || 5.26.49 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ഷഡ്വിംശഃ സർഗഃ ||